Elektriciteit

publieke zaken | Energy Research Strategy

woensdag 29 maart 2023

Financiële schokken

De belangrijkste prijsdrukkende drijfveren voor de elektriciteitsprijzen zijn op dit moment de steeds verder dalende gasprijzen en de relatief gunstige weersomstandigheden voor de opwek van hernieuwbare energiebronnen. We kijken vooruit naar de verwachtingen ten aanzien van elektriciteitsopwekking met behulp van zon- en windenergie. Daarnaast zien we in de stakingen in Frankrijk en een koudegolf eind maart / begin april mogelijke opwaartse prijseffecten. Toch ontkomen we er niet aan om ook te kijken naar het bredere sentiment op de financiële markten. Hoewel de gevolgen voor de gasmarkten, en daarmee de elektriciteitsmarkten, minder sterk zijn dan bij bijvoorbeeld de oliemarkten, is er wel degelijk een effect zichtbaar.

Elektriciteitsprijs daalt tot EUR 100/MWh

Het sentiment op de (TTF) gasmarkt heeft nog altijd een grote invloed op de prijszetting van elektriciteit doordat gascentrales de duurste marginale prijszetter zijn in de elektriciteitsmarkt. Ten opzichte van de vorige Marktupdate Elektriciteit is de TTF gasprijs (levering april 2023) gedaald van ruim EUR 48/MWh tot iets onder de EUR 40/MWh op 20 maart 2023. Inmiddels is de prijs hersteld tot EUR 42/MWh. Een relatief milde winter met als gevolg relatief hoge gasvoorraden en een relatief lage Aziatische vraag naar gas hebben voor deze prijsdaling gezorgd. Mede als gevolg daarvan is de elektriciteitsprijs van het actieve maandcontract (levering april 2023) ten opzichte van de vorige Marktupdate Elektriciteit gedaald van net boven de EUR 116/MWh tot net boven EUR 100/MWh.

Elektriciteitsprijs daalt tot EUR 100/MWh
(baseload, contract levering april 2023)

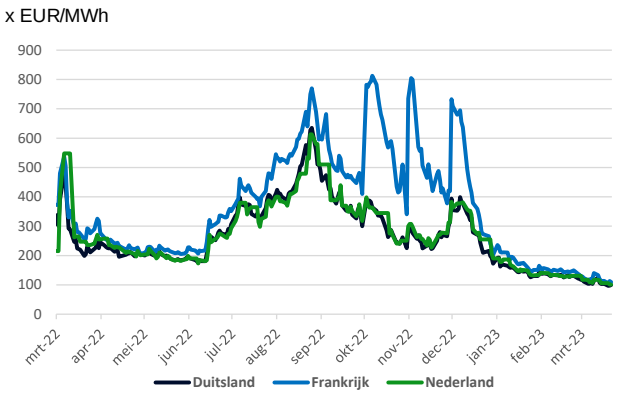

Bron: Refinitiv Eikon

Daarbij heeft de elektriciteitsmarkt op 9 en 10 maart jongstleden wel een plotselinge stijging van de prijzen laten zien (van zo'n EUR 109/MWh tot ruim EUR 125/MWh). Dit was met name het gevolg van stakingen bij Franse LNG terminals als gevolg van een aangekondigde verhoging van de wetmatige pensioenleeftijd. Dit had een direct effect op de TTF-gasprijs en daardoor ook een indirect effect op de elektriciteitsprijs. Overigens is het eind van de stakingen in Frankrijk nog niet direct in zicht. Sterker nog, er zijn wederom nieuwe stakingen aangekondigd nadat de Franse president Macron vorige week de wet die de verhoging van de pensioenleeftijd vormgeeft via een geitenpaadje zonder stemming door het parlement loodste. Het maakt dat de opwaartse risico's voor de Franse elektriciteitsprijzen langer zullen aanhouden.

Daarnaast zijn er op de korte termijn opwaartse prijsrisico's in de weersverwachting te vinden. Waar we een tot nu toe relatief milde winter hebben gehad, lijken toch de adagia "maart roert zijn staart" en "april doet wat hij wil" op hun plaats tijdens het begin van de lente. De verwachting van meteorologen

is dat de koudegolf die deze week is ingezet, in ieder geval de eerste twee weken van april nog aanhoudt (zie grafiek hieronder). Temperaturen in Nederland en Duitsland (de grootste gasverbruiker van de EU) lijken voor de maand april onder het langjarig gemiddelde uit te gaan komen. Koudere temperaturen houden de vraag naar gas en elektriciteit hoger dan gemiddeld. Toch verwachten we niet dat deze lager dan gemiddelde temperaturen een al te grote opwaartse druk zullen uitoefenen op de gas- en elektriciteitsprijzen doordat de temperaturen wel onder gemiddeld zijn, maar evengoed op beginnen te lopen. Daarnaast hebben we de uitstekend gevulde gasopslagen als back-up voor de echt koude dagen met extra energievraag.

Verwachting temperatuur Nederland

Graden Celsius

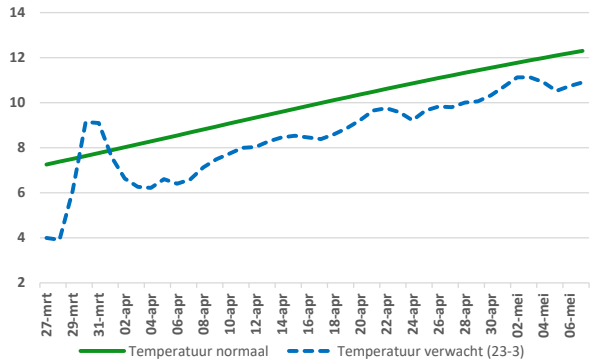

Bron: Refinitiv Eikon

Negatieve sentiment op financiële markten wordt gevoeld

Naast het sentiment op de gasmarkt, heeft ook het sentiment op de financiële markten effect op de energiemarkten. Het sentiment op de financiële markten is de afgelopen weken aanzienlijk verslechterd. De combinatie van onrust ten aanzien van de bankensector, in combinatie met oplopende rentes, maakt dat grondstofmarkten – inclusief energieprijzen – onder druk komen te staan. De onrust in de bankensector leidt tot risico-aversie bij beleggers. Grondstofbeleggingen worden gezien als een risicovollere belegging dan obligaties en – in iets mindere mate – aandelen.

Als gevolg van basiseffecten neemt de inflatie op energie na een jaar 'als vanzelf' af. Inflatie is immers een indicator voor de jaarlijkse stijging (of daling) van de consumentenprijzen. Omdat deze energieprijzen nu lager liggen dan een jaar geleden, neemt de totale inflatiedruk af. Hierbij doet het er niet toe dat het huidige niveau van de energieprijzen – waaronder elektriciteitsprijzen – nog steeds drie keer hoger liggen dan voor de energiecrisis. Echter, doordat de nog steeds hoge energieprijzen doorwerken in andere producten (voedsel, producten, hogere lonen, et cetera), is de kerninflatie nog steeds hoog zoals blijkt uit onderstaande grafiek. Iets dat de centrale banken zorgen baart.

Andersom werken de aanhoudende renteverhogingen door de centrale banken in zowel Europa als in de VS ook op diverse manieren door in de energiemarkten. Door de renteverhogingen neemt de kans op een recessie toe. Minder economische groei, of een toenemende kans hierop, betekent minder vraag naar energie en leidt daarmee tot druk op energieprijzen omdat partijen hierop anticiperen. De hogere rentes zijn natuurlijk het gevolg van de hoge inflatie en oplopende kosten, maar het maakt tevens dat investeren duurder wordt. Dit geldt ook voor investeringen in de energiesector, waarbij er weinig onderscheid is tussen hernieuwbare of fossiele energie. Wel kan er voor investeringen in hernieuwbare energie vaak aanspraak gemaakt worden op subsidies wat de investeringskosten drukt. Daarnaast wordt er steeds vaker gewerkt met alternatieve beprijzingsmechanismen zoals *Power Purchase Agreements* (PPA's) of *Contract for Difference* (CfD) waarbij vaste prijsafspraken de risico's van duurdere financieringskosten grotendeels opheffen.

Wilt u graag de volledige versie lezen? Of wilt u meer informatie over deze update, of over de andere diensten van Publieke Zaken Energy Research & Strategy, dan kunt u contact opnemen met:

Hans van Cleef – hans.vancleef@publiekezaken.eu / 0031- 6 30 90 33 76
Bart van der Pas – bart.vanderpas@publiekezaken.eu / 0031 – 6 36 52 95 51

DISCLAIMER
Dit document is samengesteld door Publieke Zaken Energy Research & Strategy (ERS). Het is uitsluitend bedoeld om financiële en algemene informatie te verstrekken over de energie- en financiële markten. Publieke Zaken ERS behoudt zich alle rechten voor met betrekking tot de informatie in het document en het document wordt u uitsluitend ter informatie verstrekt. Het is niet toegestaan dit document (geheel of gedeeltelijk) te kopiëren, te verspreiden of door te geven aan derden of het te gebruiken voor een ander doel dan hierboven vermeld. Dit document dient uitsluitend ter informatie en vormt geen aanbod van effecten aan het publiek, noch een advies met betrekking tot uw beleggingen, kostenbeheer of zakelijke activiteiten, noch een uitnodiging tot deze genoemde handelingen. De informatie en meningen in dit document zijn samengesteld of afkomstig van bronnen die betrouwbaar worden geacht, maar er wordt geen verklaring of garantie, expliciet of impliciet, gegeven met betrekking tot de nauwkeurigheid, vollediglheid of juistheid ervan. Op de informatie in dit document mag door de ontvanger niet worden vertrouwd als gezaghebbend en zij mag niet in de plaats komen van het oordeel van de ontvanger. Alle meningen, voorspellingen of ramingen in dit document vormen een oordeel van Publieke Zaken ERS op de datum van dit document, en er kan geen garantie worden gegeven dat toekomstige resultaten of gebeurtenissen in overeenstemming zullen zijn met dergelijke meningen, voorspellingen of ramingen. U dient derhalve om geen enkele reden te vertrouwen op de informatie, meningen, schattingen en veronderstellingen in dit document of op de volledigheid, nauwkeurigheid of juistheid ervan. Er wordt door of namens Publieke Zaken ERS, haar bestuurders of werknemers geen enkele garantie, expliciet of impliciet, gegeven met betrekking tot de juistheid of volledigheid van de informatie in dit document en er wordt geen aansprakelijkheid aanvaard voor enig verlies, direct of indirect voortvloeiend uit het gebruik van deze informatie. De opvattingen en meningen in dit document kunnen op elk moment veranderen en Publieke Zaken ERS is niet verplicht de informatie in dit document na de datum ervan bij te werken. Verder kunnen er vóór deze publicatie interne en externe publicaties zijn verschenen waarin strategieën tegenstrijdig kunnen zijn, afhankelijk van de marktomstandigheden ten tijde van elke publicatie. Publieke Zaken ERS behoudt zich het recht voor om wijzigingen aan te brengen in dit materiaal. De verspreiding van dit document in andere rechtsgebieden kan bij wet beperkt zijn en ontvangers van dit document dienen zich op de hoogte te stellen van dergelijke beperkingen en deze na te leven. Alle rechten voorbehouden.

© Copyright 2023 Publieke Zaken ERS en gelieerde ondernemingen ("Publieke Zaken").